

ALLIN KANAPAQ QILQAY ONU TANTAKUYPI YACHAKUNANPAQ

Kay qilqayqa mana pikyunapis umachankuchu,
aswanpis kasqanman jina ruwasqa kashan.

Pichus kay carta qilqasqata qilqaqkuna, mana niyta
munanchu umachasqa kasqankuta, pichus kay qilqayta
riqsichiyta munaqkunawan. Chantapis kay qilqaywan
khuskha kaq kunawan, aswanpis allin kananchispaq, allin
ñanta khuskha mask'ana tiyan.

Munasqa llaqtamasikuna:

Runakunaqa okhu sunqunmantapacha munanku, allin kawsayta, allin kayta. Kay munaytaq
mana junachu junt'akun, waq llaqtakunapi kikin llaqtapipis ch'aqwaykuna kanpuni. Chayrayku
kay kuna mana kananpaq kusa ñanta mask'ana kashkan. Chay ñan tarinapaq ima
jark'aykunapis kanpuni.

Kay qilqaypi, uq ñanta qhawachiyta munayku, jina jark'aykunata atipayta atikunanpaq, jina allin
kananchispaq sumaq thuru sayananpaq.

- I. Pichus kunan pachapi kawsakusanchis, mana juchayuqchu kanchis imachus karqa unay
ñawpa pachapi, imaraykuchus kunan kawsakusanchis.
- II. Imaqtintaq chanta chiqninakuy, phiñanakuy kanman, maqanakuspa uqmanta uqman, unay
ñawpa pachapi imachus kasqanta mana juchayuqchu kanchis.
- III. Chinkachispa kay qhawarakunata, llaqtamasikuna manachu kayta atinchis, jina khuskha allin
kawsayta mask'ananchispaq, chantapis, wawakuna ñuqanchik ima tukuy pacha junt'api
yanapakuspa kawsakunanchispaq.
- IV. Unay imachus kasqanta mañana kutisunmanñachu nitaq tiqraya atinkunmanchu. Chantapis
qhawasanchis, imaynachus unay karqa allinchu manachu, unay kusacha karman karqa.
Chantapis tinkuykuna kanman karqa watamanta wata; waq runakuna jamunman karqa kay
pachaman, nuqanchik manachä kawsasunchiqmanchu karqa. Chay jawa, imapunichus karqa
unay ñawpa pachapi chaykuna mana qunqayta atisunmanchu, nitaq kutimunanta
munasunmanchu.

V. Runakuna kawsasqanmantapacha, runa jina llaqtamasi jina kawsakuna tiyan, mana kawsasunchiqman, piwanpis manacha llaqtamasi jina kawsakuspa, ima yanapaywan, llaqtapi kawsakuya atinqa.

VI. Sumaq llaqtata sayachispa, allin kanapaq, unay tantakuypu mana kusachu kanman musuq tantakuya sayachiyya, unay tantakuy kasqanmanta, imaraykuchus chay pachapaq kusachä kanman karqa.

Kasqanman jinalla tantakuna kachkan, Jatun llaqtakunapi, juch'uy llaqtakunapi, chantapis waq llaqtamasikuna tantakuya atinkuman, kikinman kikin kawsakuspa mana pimanta wisk'akuspa, mana ima ch'aqway kananpaq.

VII. Sapa runaqa yachayniyuq, munakuytapis yachan. Munakunaqa ukhu sunqumanta lluqsin, mana jina kaqtin mana munakuychu, chay jawa runaqa atiynyuuq kanan tiyan mana pita sarunchaspa nitaq q'upanchaspa, chayrayku runaqa allin kawsayta mask'aspas kawsakunan tiyan, jina kaqtin allin kasunchik.

VIII. Tantakuyqa unay pachamanta kachkan. Tantakumanta kikimanta kaq sayariqkuna, imachus unay ñawpa pachapi karqa, mana juchayuqchu kanku imamantapis, imaraykuchus chay pachapi manaraq kawsarqankuraqchu. Chantapis, kunan chay tantakuypu kaqkuna imatachus unay pachapi tantakuynin ruwarqa chayta riqsinanku tiyan, sichus pantarqanku kawsaykunata chiqanyachinata mask'aspas.

IX. Tatakuna wawakunaman kay pachaman jamunankupaq juchayuq kanku. Chay jawa wawakunaman, allin kawsakunanta mask'ananañ tiyan, wañunankama, imaraykuchus wawakunaqa mana mañankuchu kay pachaman jamunankuta. Sipasakuna maqt'itukunaman, tatanku llawarmasikunanku, yachanaman, llank'anawan allin kawsakunampaq, paykuna yanapananku tiyan, chanta pacha junt'a kusa sayarinampaq yanapanampaq.

Kay kuna junt'akunampaq, tukuy pachapi, llaqtapi, ukhu llawarmasikunapi mana khuskhan kaq warmikunaman, wawakunaman, kuraq tatakunaman waq runakunaman ima, sarunchanachu nitaq q'upanchanachu kachkan, mana jina kaqtin allin kawsayman chayayta atisunman mana qhawarasqa kikinman kikin kawsakuspa, jina runa atiynyuuq tiyapunampaq.

X. Kuraq llaqtakunapi riqsisankuña, imaynachus tukuyninchis, yachayta, t'ukuyta atisunman, chantapis, rimariyta tantakuytapis atisuman, ni pita sarunchanata mask'aspas, waq runakunaqta atiyninta riqsispa. Jinapis, sapa runa, sapa llaqtamasikuna imaynatachus kawsakuna kawsakuya atillankutaq, munasqankuman, qhawasqankuman jina, yachasqanman jinataq. Jina kaqtin, runakunaq atiyninqa kusata thaskinqa, jark'asqa kawsakunampaq, jinapis sapa runa munasqanman jina kawsakunampaq, manapuni runakunaman sarunchanata q'upanchanata mask'aspas, paypis kikillantaq kawsakunan tiyan.

Mano jip'inakuspa, allin kawsaymanta, llaqtamasi jina allin kawsay sayariy atinqa. Pachi, munasqa llaqtamasikuna.

Sichus uq llaqta mana allinpi tarikun, runakunaqta parlayninku mana kusachu kanqa, jinataq, wawakuna jamuq kay pachaman kay kuna qhawaspa kusikunqanku, imaraycukhus ñawinkuta kicharinganku, mana llulla kawsapi tiyanankupaq.

Chanta, llaqtankupaq kay wawakuna imatataq ruwanqanku allin kawsayta tarinankupaq. Waq llaqtapitaq, sichus kamachiqnnirayku allinmanta aswan kusaman riqtinku, parlana rimarikuna waliq kanqa, jinataq wawakuna kay pachaman jamuqtin kusikunqanku, imaraykuchus llaqtanku allin thaskiyman richkan, chay jawataq, kusa kawsayman yaykunqanku. Chaymanta, wawakuna q'ayamanta, pipis kachun maymantapis kachun kusikunqanku, aswanpis kamachiqnninku kusa mana waliq ruwaqtinkupis, imaraykuchus kay kunawan manacha kay pachapi kawsankumanchu karqa. Chay rayku tukuy kamachiqkuna ñapaqman qhawananku tiyan, mask'aspas allin kawsayta kunan pachapi, imaraykuchus tukuy kikinman kikin kawsakuya atinchik, mana sarunchaspa nitaq q'upanchasqa. Jinapis, kay pachapi kawsakuqkunapaq allin kawsayta mask'aspas, nitaq pachata qhipan runakunapaq tiqrachinacu tiyan.